

Vlaška duhovna baština

Să pastrăm graiū rumînesk, să lunzim traïu omeînesk!

Moșîia

lu suflițu rumînesk

Vlăško nematerijalno kulturno nasleđe

UDRUŽENJE GRAĐANA „PEKUS“

ODBOR ZA NEMATERIJALNO KULTURNO NASLEĐE VLAHA

VLAŠKA DUHOVNA BAŠTINA | MOŠIJA LU SUFLITU RUMIŃESK
Lista identifikovanih elemenata | Lista aļasā đin mošija lu suflitu rumiŃesk
sačinjena prema odredbama | fakutā đispre vrīadu lu

„Pravilnika o upisu u Registar nematerijalnog kulturnog nasleđa Republike Srbije“,
(Nacionalni komitet za NKN, 2012. godine)

Svaka priča o čuvanju, negovanju ili čak unapređenju narodne samosvojnosti zvane etnički identitet, bespredmetna je i prazna ako ne postoji potpuno jasna svest kod ljudi o tome od čega se taj identitet sastoji i kako se ispoljava u svakodnevnoj praksi. Procesi asimilacije i globalizacije uništavaju krhke prežitke starih vremena, u kojima su ljudi bili zaštićeni etničkom intimom; kriza identiteta nastaje kad se izgubi sećanje na tu prošlost, i kad se stvarni preci pretvore u mitska bića, a njihova stvarna znanja i umeća počnu se koristiti kao oruđe za kavgu sa susedima o autohtonosti nacije, o njoj starosti ili o njoj etnogenetskoj čistoti. Iako se stvarni čovekov život i njegova stvarna kultura sastoje od neprestanih neminovnih promena, prevelika brzina kojom se danas odvija ta promena izaziva kod čoveka nesigurnost i strah, iz kojih kao izbežište nastaje romantičarski para-botanički zanos zvan „vraćanja korenima“; ili se ide u drugu krajnost pa se kulturno nasleđe odbacuje kao nepotrebno breme prostote. Pravu meru u svemu može i treba da nađe nauka: da kaže i ukaže šta to jedan narod i dan danas ima kao samosvojnu baštinu, po čemu je on to na daleko znan, šta mu to valja i dalje da koristi a na svoju radost i dobrobit, i na radost i dobrobit svojih potomaka, koje može izgubiti ako im ne prenese makar zrnce toga nasleđa. Pred tim izazovom našao se i ovaj Odbor, i evo otvorene liste elemenata vlaške duhovne baštine koju on predlaže za upis u Nacionalni registar, kao uzdarje vlaškgoga naroda kulturnom bogatstvu Srbije.

I

I - Lista znanja

sadrži tradicionalna znanja, veštine i umeća, tehnike i prakse, kao i njima pripadajući predmeti, instrumenti, artefakti i kulturni prostori koji se tiču specifične proizvodnje zajednici koja to znanje nosi i/ili znanja, veštine, verovanja i njima odgovarajući običaji i prakse koji su nastali i razvijali se kroz stalnu uzajamnu vezu date zajednice sa prirodom koja je okružuje. Ova lista sažima oblast tradicionalnih zanata i oblast znanja i običaja koji se tiču prirode i svemira.

R b.	Ozna ka	Naziv	Opis	Mesto	Organizator-Izvođač
1.	I-01	Plašintă	obredno jelo	Rudna Glava	„Vredne Vlajne“
2.	I-02	Koļasă/mamaļigă	jelo	Jasikovo Ŗarbanovac	MZ, NVO-i, pojedinci „Kotlić“
3.	I-03	Kalabăt; kaşulă	vlaška šubara	Topla Tanda	Ljubiša Petrović Paun Ilić
4.	I-04	Opinş dă pork Ńerasă	neodrane svinjske opanke	Neresnica	Bojan i Ljubiša Ljubomirović
5.	I-05	KalţoŃ; şuariş	ženske kalčine i dokolenice	Topla	Ljubiša Petrović
6.	I-06	Konđeiatu	tehnika crtanja kondeljom	Jasikovo	Đorđević Katica
7.	I-07	Pişoruaze	hodanje i igra na štulama	Voluja	KUD
8.	I-08	Balmuş	jelo	Ŗarbanovac	„Kotlić“
9.	I-10	Raşală	jelo	Jasikovo	Saša Abdulić
10.	I-09	Burundău	jelo	Crnajka	KUD
11.	I-11	Ŗumīară-1	jelo	Tanda	KUD
12.	I-12	Ŗumīară-2	obredno jelo	Kladurovo	„Ŗumarijada“

III - Lista svetkovina i običaja

sadrži tradicionalne običaje, obrede i svečanosti povezane sa religioznošću, radom, zabavom i drugim značajnim momentima društvenog i privatnog života pojedinaca i zajednica čiji su deo kulturnog identiteta, kao i njima pripadajući predmeti, instrumenti, artefakti i kulturni prostori. Ova lista spaja oblast društvenih običaja, rituala i svečanosti i oblast tradicionalnih izvođačkih umetnosti.

Ib.	Oznaka	Naziv	Opis	Mesto	Organizator-Izvođač
13.	III-01	Fokoriñaje	običaj paljenja uskršnjih vatri	<i>Debeli Lug</i>	MZ
14.	III-02	Profakuť	običaj božićnog maskiranja	<i>Laznica</i>	Žika Šerbanović, NVO
15.	III-03	Petrekatura	obredna pesma za ispraćaj pokojnika	<i>Osnić</i>	Ivanka Lazarević i ekipa
				<i>Vlaška</i>	Mirjana V. Filipović i ekipa
16.	III-04	„Krañ“	obredno kolo u čast pokojnika	<i>Duboka</i>	KUD „Rusalje“
17.	III-05	„Stinga“	obredno kolo za vraćanje iz transa	-“-	-“-
18.	III-06	„Ropñta“	kolo	<i>Tanda</i>	KUD „Tanda“, Paun Ilić
19.	III-07	Kolaku rañuluñ	obredni hleb	<i>Osnić</i>	Ivanka Lazarević
				<i>Laznica</i>	Mila Pavlović
20.	III-08	Privieg la zñpostñt, ku marga	pokladna obredna vatra	<i>Debeli Lug</i>	MZ
				<i>Laznica</i>	MZ
				<i>Rakova Bara</i>	MZ
21.	III-09	Lumanariñ rañuluñ	rajska sveća	<i>Laznica</i>	Mila Pavlović
22.	III-10	Slubađñtu api	libacija vode	<i>Zlot</i>	MZ
				<i>Rudna Glava</i>	MZ
23.	III-11	Pašcaua; pašćññ	uskršnje prićešće	<i>Podgorac</i>	MZ
24.	III-12	Punća mortuluñ	darivanje ćuprije	<i>Duboka-Neresnica</i>	MZ

IV Lista usmenih tradicija

upisuje se usmena tradicija, izrazi i jezik na kojima oni nastaju i izvode se, kao i samo izvođenje ovih predanja i izraza i njima pripadajući predmeti, instrumenti, artefakti i kulturni prostori. Ova lista spaja oblast usmenih predanja i izraza i oblast tradicionalnih izvođačkih umetnosti.

Ib.	Oznaka	Naziv	Opis	Mesto	Organizator-Izvođač
25.	IV-01	Marturiñiñ	obredno recitovanje	<i>Slatina (Bor)</i>	Jasminka Radulović
26.	IV-02	Łimba rumññaskñ - grañu munćeñilor	vlaški jezik - narećje Munćana	<i>Porećka i Crna Reka</i>	Smotra „Askultať povasta mñiñ“

V Lista izvođačkih umetnosti

upisuju se ona kulturna dobra koja su svrstana u oblast tradicionalnih izvođačkih umetnosti, kao i njima pripadajući predmeti, instrumenti, artefakti i kulturni prostori.

Ib.	Oznaka	Naziv	Opis	Mesto	Organ. izvođač
27.	V-01	Đñsu-n frunđñ	sviranje na listu	<i>Kaona</i>	Vera Ilić
		Kñntatu-n frunđñ		<i>Plavna</i>	Milica Nešić
28.	V-02	Đñsu-n bušim	izrada i sviranje na „bušenu“	<i>Ceremošnja</i>	Dragoslav Milić
				<i>Osanica</i>	Ivica Petrović
		Kñntatu-n bušim		<i>Luka</i>	Ljubiša Dinić
				<i>Plavna</i>	Mića Biolanović
				<i>Boljetin</i>	MZ

II
LISTA IDENTIFIKOVANIH ELEMENATA PO MESTIMA TERENSKE OBRADE,
SA OSNOVOM BUDŽETA

Cena goriva izračunata prema: 150 din. litar; 5 lit na 100 km, prosek 7.5 din/km

Iznos dnevnica: 1500 din

Troškovi obrade obuhvataju: montiranje video snimaka, prevod sa titlovanjem (pošto se ceo materijal snima na vlaškom), popunjavanje Upitnika NKN, prikupljanje i obrada dopunske dokumentacije i dr.

Rbr.	Selo	Ozaka el. NKN	broj dana	br. čl. ekipe	Udalj. u km x 2	Sv. din. za gorivo	Sv. din. za dnev	Trošk. obrade	SVEGA (6+7+8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1.	Rudna Glava	I-01	1	3	40	300	4500	2000	6800
		III-10	1	3	40	300	4500	2000	6800
		IV-02	1	5	40	300	7500	3000	10800
2.	Jasikovo	I-02; I-10	2	3	60	450	4500	3000	7950
		I-06	1	3	60	450	4500	1500	6450
3.	Šarbanovac	I-02; I-08	2	3	170	1300	4500	2000	7800
4.	Topla	I-03	1	3	90	680	4500	2000	7180
		I-05	1	3	90	680	4500	2000	7180
5.	Tanda	I-03; I-11	2	6	80	600	9000	3000	12600
		III-06	1	2	80	600	3000	2000	5600
6.	Neresnica	I-04; III-12	2	6	200	1500	9000	3000	13500
7.	Voluja	I-07	1	3	80	600	4500	2000	7100
8.	Crnajka	I-09	1	3	60	450	4500	2000	6950
9.	Kladurovo	I-12	1	3	140	1050	4500	2000	7550
10.	Debeli Lug	III-01	1	3	30	230	4500	2000	6730
		III-08	1	3	30	230	4500	2000	6730
11.	Laznica	III-02	1	3	140	1050	4500	2000	7550
		III-08	1	3	140	1050	4500	2000	7550
		III-09	1	3	140	1050	4500	2000	7550
12.	Osnić	III-03	1	3	220	1650	4500	2000	8150
		III-07	1	3	220	1650	4500	2000	8150
13.	Vlaška	III-3	1	3	340	2550	4500	2000	9050
14.	Duboka	III-04; III-05	3	9	100	750	13500	4000	18250
15.	Rakova Bara	III-08	1	3	140	1050	4500	1500	7050
16.	Zlot	III-10	1	3	220	1650	4500	2000	8150
17.	Podgorac	III-11	1	3	200	1500	4500	2000	8000
18.	Slatina (Bor)	IV-01	1	3	140	1050	4500	2000	7550
19.	Kaona	V-01	1	3	120	900	4500	2000	7400
20.	Plavna	V-01; V-02	2	6	90	680	9000	3000	12680
21.	Ceremošnja	V-02	1	3	140	1050	4500	2000	7550
22.	Osanica	V-02	1	3	130	980	4500	1500	6980
23.	Luka	V-02	1	3	90	680	4500	2000	7180
24.	Boljetin	V-02	1	3	60	450	4500	2000	6950
S V E G A		28	40		3920	29400	172500	71500	273500

III
LISTA PRIRORITETA SA DINAMIKOM RADA
(zbog sezonske pogodnosti lipe za obradu)

R b.	Ozna ka	Naziv	Mesto	Organizator-Izvođač	Datum teren. obrade	Iznos
1.	V-02	Đisu-n bušim	<i>Ceremošnja</i>	Dragoslav Milić	VI-VII 2017	7550
			<i>Osanica</i>	Ivica Petrović		6975
			<i>Luka</i>	Ljubiša Dinić		7175
			<i>Plavna</i>	Mića Biolanović		6680
			<i>Boljetin</i>	MZ		6950
2.	V-01	Đisu-n frunđā	<i>Kaona</i>	Vera Ilić	7400	
			<i>Plavna</i>	Milica Nešić	6000	

PLANSKA OBRADA - 2017

R b.	Ozna ka	Naziv	Mesto	Organizator-Izvođač	Datum teren. obrade	Iznos
3.	I-01	Plašintă	<i>Rudna Glava</i>	„Vredne Vljajne“	VII-VIII 2017	6800
4.	I-02	Koļašă/mamaļigă	<i>Jasikovo</i>	MZ, NVO		4000
			<i>Šarbanovac</i>	„Kotlić“		3000
5.	I-10	Rašală	<i>Jasikovo</i>	MZ		3950
6.	I-08	Balmuș	<i>Šarbanovac</i>	„Kotlić“		4800
7.	I-09	Burundău	<i>Crnajka</i>	KUD		6950
8.	I-11	Žumiāră-1	<i>Tanda</i>	KUD		4600
9.	I-12	Žumiāră-2	<i>Kladurovo</i>	„Žumarijada“		7550

10.	IV-02	Ľimba rumiŃnaskă – graiū munceŃilor	<i>Porečka i Crna Reka</i>	Smotra „AskultaŃ povasta mĭa“	IX-2017	10800
11.	I-03	KalabăŃ; kașulă	<i>Topla</i>	Ljubiša Petrović		7180
			<i>Tanda</i>	Paun Ilić		8000
12.	I-04	Opinș dă pork Ńerasă	<i>Neresnica</i>	Bojan i Ljubiša Ljubomirović		8000
13.	I-05	KalŃoŃ; Ńuariș	<i>Topla</i>	Ljubiša Petrović		7180
14.	I-06	Konđeiatu	<i>Jasikovo</i>	Đorđević Katica		6450

15.	III-04	„Kraĭ“	<i>Duboka</i>	KUD „Rusalje“		9130
16.	III-11	Punća	-“-	MZ		5500
17.	I-07	Pișoruaze	<i>Voluja</i>	KUD		7100
18.	III-05	„Stĭnga“	-“-	-“-		9120
19.	III-06	„Ropĭta“	<i>Tanda</i>	KUD „Tanda“, P. Ilić		5600

20.	III-07	Kolaku raĭuluĭ	<i>Osnic</i>	Ivanka Lazarević	X-2017	8150
			<i>Laznica</i>	Mila Pavlović		7550
21.	III-09	Lumanariă raĭuluĭ	<i>Laznica</i>	Mila Pavlović		7550
22.	III-10	Slubađĭtu api	<i>Zlot</i>	MZ		8150
			<i>Rudna Glava</i>	MZ		6800
23.	IV-01	Marturiă	<i>Slatina (Bor)</i>	Jasminka Radulović		7550

NA POZIV IZVOĐAČA OBREDA, BILO KAD U TOKU GODINE

24.	III-03	Petrekatura	<i>Osnic</i>	I. Lazarević i ekipa		8150
			<i>Vlaška</i>	M. Filipović i ekipa		9050

2018

25.	III-02	ProfakuŃ	<i>Laznica</i>	Žika Šerbanović, NVO	I-2018	7550
26.	III-08	Privĭeg la zĭpostĭt ku marga	<i>Debeli Lug</i>	MZ		6730
			<i>Laznica; R. Bara</i>	MZ		14600
27.	III-01	Fokoriăje	<i>Debeli Lug</i>	MZ	IV-2018	6730
28.	III-11	Pașcaua	<i>Podgorac</i>	MZ		8000

IV

NEOPHODNA OPREMA ZA RAD NVO

Rbr	Naziv	Jedin.	C e n a	Količ.	S v e g a	Napomena
1	2	3	4	5	6	
1.	Externi HDD 1TB	kom.	15000	2	30000	
2.	S V E G A				30000	

V REKAPITULACIJA

Rb	Naziv	2107	2018	Svega
1	Za terenski rad (gorivo i dnevnice)	130400	30600	161000
2	Za obradu građe	51500	10000	61500
3	Nabavka opreme	30000	-	30000
4	Administracija i nepredviđeni troškovi	20000	10000	30000
	S V E G A	231900	50600	282500

Karta sa označenim vlaškim selima u kojima je moguće obraditi kompletnu dokumentaciju o pojedinim elementima nematerijalnog kulturnog nasleđa Vlaha sa liste koju je sačinio Odbor za nematerijalano kulturno nasleđe UG "Pekus" iz Majdanpeka

PRILOG

LISTA ELEMENATA NKN PO OPŠTINAMA

I OPŠTINA MAJDANPEK

Rbr.	Selo	Ozaka el. NKN	broj dana	br. čl. ekipe	Udalj. u km x 2	Sv. din. za gorivo	Sv. din. za dnev	Troškovi obrade	SVEGA (6+7+8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1.	Rudna Glava	I-01	1	3	40	300	4500	2000	6800
		III-10	1	3	40	300	4500	2000	6800
		IV-02	1	5	40	300	7500	3000	10800
2.	Jasikovo	I-02; I-10	2	3	60	450	4500	3000	7950
		I-06	1	3	60	450	3000	1500	6450
3.	Crnajka	I-09	1	3	60	450	4500	2000	6950
4.	Debeli Lug	III-01	1	3	30	230	4500	2000	6730
		III-08	1	3	30	230	4500	2000	6730
5.	Boljetin	V-02	1	3	60	450	4500	2000	6950
	S V E G A	10	10		408	3160	42000	19500	66160

II OPŠTINA KUČEVO

Rbr.	Selo	Ozaka el. NKN	broj dana	br. čl. ekipe	Udalj. u km x 2	Sv. din. za gorivo	Sv. din. za dnev	Troškovi obrade	SVEGA (6+7+8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1.	Neresnica	I-04; III-12	2	6	200	1500	9000	3000	13500
2.	Voluja	I-07	1	3	80	600	4500	2000	7100
3.	Duboka	III-04; III-05	3	9	100	750	13500	4000	18250
4.	Rakova Bara	III-08	1	3	140	1050	4500	1500	7050
5.	Kaona	V-01	1	3	120	900	4500	2000	7400
6.	Ceremošnja	V-02	1	3	140	1050	4500	2000	7550
	S V E G A	7	6		780	5850	40500	14500	60850

III OPŠTINA ŽAGUBICA

Rbr.	Selo	Ozaka el. NKN	broj dana	br. čl. ekipe	Udalj. u km x 2	Sv. din. za gorivo	Sv. din. za dnev	Troškovi obrade	SVEGA (6+7+8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1.	Laznica	III-02	1	3	80	600	4500	2000	7550
		III-08	1	3	80	600	4500	2000	7550
		III-09	1	3	80	600	4500	2000	7550
2.	Osanica	V-02	1	3	130	980	4500	1500	6980
	S V E G A	4	4		370	2780	18000	7500	29630

IV OPŠTINA PETROVAC

Rbr.	Selo	Ozaka el. NKN	broj dana	br. čl. ekipe	Udalj. u km x 2	Sv. din. za gorivo	Sv. din. za dnev	Troškovi obrade	SVEGA (6+7+8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1.	Kladurovo	I-12	1	3	140	1050	4500	2000	7550
	S V E G A	1	1		140	1050	4500	3500	7550

V OPŠTINA NEGOTIN

Rbr.	Selo	Ozaka el. NKN	broj dana	br. čl. ekipe	Udalj. u km x 2	Sv. din. za gorivo	Sv. din. za dnev	Troškovi obrade	SVEGA (6+7+8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1.	Plavna	V-01; V-02	2	6	90	680	9000	3000	12680
	S V E G A	2	2		90	680	9000	3000	12680

VI OPŠTINA BOR

Rbr.	Selo	Ozaka el. NKN	broj dana	br. čl. ekipe	Udalj. u km x 2	Sv. din. za gorivo	Sv. din. za danev	Troškovi obrade	SVEGA (6+7+8)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Šarbanovac	I-02; I-08	2	3	170	1300	4500	2000	7800
2.	Topla	I-03	1	3	90	680	4500	2000	7180
		I-05	1	3	90	680	4500	2000	7180
3.	Tanda	I-03; I-11	2	6	80	600	9000	3000	12600
		III-06	1	2	80	600	3000	2000	5600
4.	Zlot	III-10	1	3	220	1650	4500	2000	8150
5.	Slatina (Bor)	IV-01	1	3	140	1050	4500	2000	7550
6.	Luka	V-02	1	3	90	680	4500	2000	7180
	S V E G A	10	10		960	7240	39000	17000	63240

VII OPŠTINA BOLJEVAC

Rbr.	Selo	Ozaka el. NKN	broj dana	br. čl. ekipe	Udalj. u km x 2	Sv. din. za gorivo	Sv. din. za danev	Troškovi obrade	SVEGA (6+7+8)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Osnić	III-03	1	3	220	1650	4500	2000	8150
		III-07	1	3	220	1650	4500	2000	8150
	S V E G A	2	2		440	3300	9000	4000	16300

VIII OPŠTINA ČUPRIJA

Rbr.	Selo	Ozaka el. NKN	broj dana	br. čl. ekipe	Udalj. u km x 2	Sv. din. za gorivo	Sv. din. za danev	Troškovi obrade	SVEGA (6+7+8)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
3.	Vlaška	III-3	1	3	340	2550	4500	2000	9050
	S V E G A	1	1	3	340	2550	4500	2000	9050

U Majdanpeku
27. VI 2017.

Predsednik Odbora
Paun Es Durlić, dipl. etnolog

Paun Es Durlić